

Motion till riksdagen 2019/20:1117

av **Carina Ödebrink m.fl. (S)**

En jämlik och tillgänglig tandvård

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tandvården ska vara jämlik och tillgänglig för alla och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En jämlik tandvård är en viktig del i arbetet med att sluta hälsoklyftorna inom en generation. För en jämlik tandvård krävs att den är både fysiskt och ekonomiskt tillgänglig.

Den socialdemokratiskt ledda regeringen tog mellan 2014 och 2018 flera viktiga steg för att förbättra tandvården:

- Den kostnadsfria tandvården för barn och unga har utökats stegvis och från 2019 kommer alla barn och unga till och med 23 års ålder ha kostnadsfri tandvård.
- Det allmänna tandvårdsbidraget har fördubblats till 600 kr per år för dem som inte har fri tandvård, 24 år (2019) till och med 29 år samt för personer som har fyllt 65 år. För personer i åldern 30–64 år fördubblas det till 300 kr.

Dessutom är en utredning tillsatt med uppdraget att föreslå hur tandvårdssystemet kan utvecklas för att bli mer jämlikt och resurseffektivt. Förändringar som föreslås ska gynna en regelbunden och förebyggande tandvård.

Alltför många avstår dock fortfarande från tandvård av ekonomiska skäl och tandhälsan är ojämlikt fördelad bland både barn och vuxna. Dålig tandhälsa minskar livskvaliteten och kan leda till följsjukdomar, men också sjukdomar och behandlingar kan påverka tand- och munhälsan negativt. En kostnadsfri tandvårdsförsäkring för barn och unga är en viktig del i den jämlika tandvården men det finns fortfarande mer som behöver göras; tandvårdsförsäkringen behöver utvecklas med fokus på regelbunden och förebyggande tandvård.

Vi lever allt längre och allt fler äldre har kvar sina tänder livet ut. Personer i åldern 80–89 år har i dag i genomsnitt 20 eller fler egna tänder enligt Socialstyrelsens statistik. Men det innebär också att äldre har behov av regelbunden tandvård och skydd mot höga

tandläkarkostnader. Enligt kommittédirektivet till den statliga utredningen om jämlik tandhälsa (dir. 2018:16) finns det skillnader mellan olika grupper. Exempelvis är dålig tandhälsa dubbelt så vanligt bland personer med funktionsnedsättning jämfört med övrig befolkning, och personer med svag ekonomisk ställning uppger att de i högre utsträckning avstår från tandvård. Det finns också samband där barn till föräldrar som har dålig tandhälsa själva har det.

För en jämlik tandvård där tandhälsan inte är en klassfråga är det därför viktigt med fortsatta stegvisa reformer i tandvårdsförsäkringen.

Carina Ödebrink (S)

Johanna Haraldsson (S)

Peter Persson (S)